

Desanka Kovačević-Kojić
(3. oktobar 1925, Sarajevo – 14. august 2022, Beograd)

Desanka Kovačević-Kojić studij historije završila je 1950. na Filozofskom fakultetu u Beogradu. Na istom fakultetu doktorirala je 1956. godine. Radni vijek provela je na Odsjeku za historiju Filozofskog fakulteta u Sarajevu prošavši sva zvanja i odgajajući brojne generacije studenata radeći na predmetima regionalne i bosanske medievalne historije (asistent 1950, docent 1958, vanredni profesor 1963, redovni profesor 1969). Penzionisana je 1990, a u radnom odnosu na Filozofskom fakultetu bila je do 1992. Od 1993. živjela je u Beogradu.

Profesorica Desanka Kovačević-Kojić život je posvetila nastavnoj i naučnoj karijeri. Svoje radove objavljivala je uglavnom u Sarajevu (ponajviše u Godišnjaku Društva historičara Bosne i Hercegovine i ANU BiH) i Beogradu (istaknuto u SANU, Istorijski institut). Učestvovala je na prestižnim domaćim i inostranim naučnim skupovima krećući se u krugovima najpoznatijih evropskih medievalista svoga vremena. Djelo Desanke Kovačević-Kojić prepoznatljivo je pristupima privrednom razvoju, trgovini, rudarstvu, zanatstvu, carinskom sistemu i gradskim naseljima srednjovjekovne Bosne (istaknuto u djelima Trgovina u srednjovjekovnoj Bosni 1961, Gradska naselja srednjovjekovne bosanske države 1979, Privredni razvoj srednjovjekovne bosanske države 1987). Nakon višegodišnjih istraživanja dubrovačke građe obradi medievalne Srebrenice je posvetila posebno izdanje. Njeni radovi o vlaškoj problematici (srednjovjekovni katun, učesća vlaha u trgovinskoj razmjeni, obaveze na vjernost dvojice katunara), kolonijama, franjevcima i gradskim knezovima obavezna su polazišta generacijama istraživača bosanskih društvenih prilika.

Mada malobrojni i radovi posvećeni političkim prilikama su ostavili traga u aktualnim istraživanjima (o ranim bosansko-osmanskim odnosima i padu Bosne). Pored bosanske bavila se i srednjovjekovnom srpskom historijom gdje je najznačajniji pristup ostvarila priložima u drugom tomu Istorije srpskog naroda. Dugogodišnji rad u Državnom arhivu u Dubrovniku krunisala je objavom trgovačkih knjiga trgovaca braće Kabužić (1999). Kroz dva zasebna izdanja objavljeno je više njenih ranijih radova iz domaćih i inostranih izdanja (Gradski život u Srbiji i Bosni 2006, *La Serbie et les pays serbes* 2012).

Bila je član ANU BiH, SANU i ANU RS te dobitnica Ordena rada i više nagrada za naučni rad. Učenica Jorja Tadića i Mihaila Dinića profesorica Desanka Kovačević-Kojić po ostvarenim rezultatima najvažniji je predstavnik historičara iz Bosne i Hercegovine u proučavanju historije srednjovjekovne Bosne.

IZBOR IZ BIBLIOGRAFIJE

1. Gdje je bila kovnica novca bosanskih vladara?, *GDI BiH* 4, Sarajevo 1952, 269-276.
2. Razvoj i organizacija carina u srednjovjekovnoj Bosni, *GDI BiH* 6, Sarajevo 1954, 229-248.
3. Prilog proučavanju zanatstva u srednjovjekovnoj Bosni, *GDI BiH* 10, Sarajevo 1959, 279-296.
4. Dans la Serbie et la Bosnie médiévales, Les mines d'or et d'argent, *Annales* 2, Paris 1960, 248-258.
5. *Trgovina u srednjovjekovnoj Bosni*, Djela Naučnog društva BiH 18, Sarajevo 1961.
6. Prilog pitanju ranih bosansko-turskih odnosa, *GDI BiH* 11, Sarajevo 1961, 257-263.
7. Žore Bokšić, dubrovački trgovac i protovestijar bosanskih kraljeva, *GDI BiH* 13, Sarajevo 1963, 289-310.
8. Srednjovjekovni katun po dubrovačkim izvorima, "Simpozijum o srednjovjekovnom katunu", Sarajevo 1963, 121-140.
9. Pad bosanske srednjovjekovne države po dubrovačkim izvorima, *GDI BiH* 14, Sarajevo 1964, 205-220.

10. Dubrovčani zanatlije u srednjovjekovnoj Srebrenici, *GDI BiH* 15, Sarajevo 1965, 25-45.
11. Zvornik (Zvonik) u srednjem vijeku, *GDI BiH* 16, Sarajevo 1967, 19-35.
12. O srednjovjekovnom trgu na mjestu današnjeg Sarajeva, *Zbornik Filozofskog fakulteta* XI-1, Beograd 1970, 353-362.
13. O knezovima u gradskim naseljima srednjovjekovne Bosne, *Radovi Filozofskog fakulteta* 6, Sarajevo 1971, 333-345.
14. O izvozu voska iz srednjovjekovne Srbije i Bosne preko Dubrovnika, *Istorijski časopis* 18, Beograd 1971, 143-153.
15. La développement économique des agglomérations urbaines sur le territoire actuel de la Yougoslavie du XIIIe au XVe siècle, *Actes du IIe Congrès international des études du sud est Européen*, Athènes 1972, 167-176.
16. Obaveze na vjernost dvojice katunara vojvodi Sandalju Hraniću, *GDI BiH* 19, Sarajevo 1973, 229-233.
17. La laine dans l'exportation des matières premières de la Bosnie médiévale, "*La lana come materia prima*", Firenze 1974, 289-290.
18. *Gradska naselja srednjovjekovne bosanske države*, Veselin Masleša, Sarajevo 1978.
19. Dubrovački arhiv kao izvor za istoriju srednjovjekovne Bosne, *Arhivist* 1-2, Beograd 1979, 69-73.
20. L'économie naturelle et la production marchande au XIIIe - XIVe siècle dans les régions actuelles de la Yougoslavie (koautor Sima Ćirković), *Balkanica* 13-14, Beograd 1982-1983, 45-56.
21. O rudarskoj proizvodnji u srednjovjekovnoj Bosni, *GDI BiH* 34, Sarajevo 1983, 113-122.
22. Učešće Vlaha u trgovinskoj razmjeni tokom XIV i XV vijeka, "Simpozijum: Vlasi u XV i XVI vijeku", *Radovi ANU BiH* 73, Sarajevo 1983, 79-84.
23. *Relazioni fra i centri minerarii e le campagne in Serbia e la Bosnia nel medioevo*, *Storia della città*, Roma 1986, 91-94.
24. Privredni razvoj srednjovjekovne bosanske države, "*Prilozi za istoriju Bosne i Hercegovine I*", ANU BiH, Sarajevo 1987, 85-190.
25. Fojnica u srednjem vijeku, "*Fojnica kroz vijekove*", Fojnica-Sarajevo 1987, 35-62.

26. Kulinova povelja i bosansko-dubrovački odnosi, “*Osamsto godina Povelje bana Kulina*”, ANU BiH, Sarajevo 1989, 37-44.
27. Il commercio Raguseo di terraferma nel medio evo, “*Ragusa e il Mediterraneo*”, Bari 1990, 61-78.
28. Franjevci u gradskim naseljima srednjovjekovne Bosne, *Radovi Hrvatskog društva za znanost i umjetnost* III, Sarajevo (1996), 33-44.
29. *Trgovačke knjige braće Kabužić (Caboga) 1426-1433*, SANU, Beograd 1999.
30. *Srednjovjekovna Srebrenica (XIV-XV vijek)*, SANU, Beograd 2010.
31. La Serbie et les pays serbes: L'économie urbaine XIVE–XVe siècles, *Maison serbe d'édition de livres scolaires*, Institut des Études balkaniques, Belgrade 2012.

ESAD KURTOVIĆ